

Organizacje pozarządowe w moim regionie i mojej miejscowości

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Mapa myśli](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: *Statut Fundacji Pomocy Dzieciom Przewlekle Chorym „jerzyk”*, dostępny w internecie: fundacjajerzyk.pl [dostęp 7.01.2020 r.].
- Źródło: *Statut Stowarzyszenia Absolwentów I Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Przemyślu*, dostępny w internecie: gim24.edu.pl [dostęp 7.01.2020 r.].

- Źródło: *Stowarzyszenie Absolwentów I Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Przemyślu*, 17.08.2006 r., dostępny w internecie: przemysl.pl [dostęp 28.10.2020 r.].
- Źródło: *Wzrasta zaangażowanie Polaków w działalność społeczną. CBOS: Poziom aktywności w organizacjach obywatelskich jest najwyższy od 1998 r.*, dostępny w internecie: wpolityce.pl [dostęp 7.01.2020 r.].
- Źródło: *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 2 kwietnia 1997 r.*, dostępny w internecie: sejm.gov.pl.
- Źródło: *Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach*, dostępny w internecie: prawo.sejm.gov.pl [dostęp 7.01.2020 r.].

Organizacje pozarządowe w moim regionie i mojej miejscowości

Źródło: domena publiczna.

W demokratycznym państwie obywatelowi przysługuje wiele praw i przywilejów. Każdy może się dowolnie zrzeszać w różnego rodzaju organizacjach pozarządowych, stowarzyszeniach, fundacjach, towarzystwach itp. Dzięki temu można realizować wiele przedsięwzięć, często bardzo użytecznych społecznie, których realizacja przez organy administracji państwowej byłaby niemożliwa. Nikt bowiem nie zna lepiej potrzeb lokalnego środowiska niż jego mieszkańcy.

Twoje cele

- Poznasz rodzaje organizacji pozarządowych.
- Wskażesz przykłady NGO.
- Scharakteryzujesz działalność organizacji pozarządowej w swoim otoczeniu.
- Przeanalizujesz zakres niezbędnych uregulowań w statucie stowarzyszenia.

Przeczytaj

Organizacje pozarządowe

Uniwersalna definicja **organizacji pozarządowych (NGO)** w Polsce wynika z Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego. Definiuje ona organizację pozarządową jako taką, która nie jest jednostką sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, nie działającą w celu osiągnięcia zysku. Do tego typu organizacji zaliczamy **fundacje i stowarzyszenia**. Organizacje pozarządowe są nazywane **trzecim sektorem**, po sektorze publicznym i rynkowym. Ich podstawowym zadaniem jest działanie w interesie publicznym. Mogą one funkcjonować dzięki konstytucyjnemu umocowaniu wolności zrzeszania się.

Zastanów się, do czego nawiązuje powyższa ilustracja.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Organizacjami pozarządowymi są niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu ustawy o finansach publicznych, nie działające w celu osiągnięcia zysku osoby prawne lub jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia, oprócz partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych i fundacji tworzonych przez partie polityczne.

Do organizacji pozarządowych zaliczamy stowarzyszenia rejestrowe i zwykłe oraz fundacje.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Stowarzyszenia

Stowarzyszenie jest dobrowolnym, trwałym i samorządnym zrzeszeniem o celach niezarobkowych, które samodzielnie określa swoje cele, programy działania i struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne dotyczące jego działalności, opierając ją na pracy społecznej członków.

Dokumentem zezwalającym na funkcjonowanie stowarzyszeń w Polsce jest Konstytucja RP z 1997 roku. W artykule 12 konstytucji jest zapis:

“ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 2 kwietnia 1997 r.

Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania związków zawodowych, organizacji społeczno-zawodowych rolników, stowarzyszeń, ruchów obywatelskich, innych dobrowolnych zrzeszeń oraz fundacji.

Źródło: *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 2 kwietnia 1997 r.*, dostępny w internecie: sejm.gov.pl.

Aktem precyzującym zasady działania stowarzyszeń w Polsce jest ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach. Określa ona ramy prawne ich funkcjonowania, sposób zakładania i reprezentowania.

Stowarzyszenia rejestrowe

Mają osobowość prawną, dzięki czemu mogą się łączyć w związki stowarzyszeń, przyjmować członków w postaci osób prawnych, prowadzić zbiórki publiczne i otrzymywać dotacje od władz i innych instytucji. Zakładanie stowarzyszeń rejestrowych jest regulowane przez ustawę Prawo o stowarzyszeniach, która wymaga:

- uchwalenia statutu stowarzyszenia;
- powołania co najmniej siedmioosobowego komitetu założycielskiego;
- rejestracji stowarzyszenia w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Stowarzyszenie zwykłe

Stowarzyszenie zwykłe działa na uproszczonych zasadach, nie ma osobowości prawnej. Aby je założyć, wystarczą tylko trzy osoby, które muszą uchwalić regulamin oraz wyznaczyć osobę do reprezentacji lub zarząd. Ewidencję stowarzyszeń zwykłych prowadzi starosta powiatu. Stowarzyszenie zwykłe nie podlega rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym, ale informację o jego założeniu należy pisemnie zgłosić do organu nadzorującego, właściwego dla danej miejscowości, czyli starosty powiatu. Tego typu stowarzyszenie nie może prowadzić działalności gospodarczej. Od 20 maja 2016 roku, zgodnie z art. 42 ust. 2 i 3 ustawy, środki na działalność stowarzyszenia zwykłego mogą pochodzić ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z majątku stowarzyszenia, ofiarności publicznej (zbiórek publicznych) oraz dotacji.

Stowarzyszenie rejestrowe i zwykłe – różnice

STOWARZYSZENIE REJESTROWE	RÓŻNICE	STOWARZYSZENIE ZWYKŁE
min. 7 	ile osób koniecznych do założenia	 min. 3
wpis do KRS (właściwy oddział) 	rejestracja	 wpis do ewidencji stowarzyszeń zwykłych (właściwe starostwo)
1. walne zebranie 2. zarząd 3. organ nadzoru wewnętrznego (komisja rewizyjna) 	obowiązkowe władze	 przedstawiciel reprezentujący stowarzyszenie lub zarząd * organ nadzoru wewnętrznego jest nieobowiązkowy
tak 	prowadzenie działalności gospodarczej, działalności odpłatnej	 nie
tak 	oddziały terenowe	 nie
tak 	osobowość prawna	 tzw. ułomna osobowość prawna

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Fundacje

Fundację tworzą ludzie, którzy razem działają dla określonego dobra wspólnego. Decyzję o powołaniu fundacji i o tym, czym będzie się ona zajmować, podejmuje zazwyczaj jedna lub kilka osób (fundator lub fundatorzy), które chcą osiągnąć jakiś ważny społecznie cel (np. prowadzenie szkoły, opieka nad bezdomnymi zwierzętami) i przekazują nań majątek.

W przepisach prawa, w tym również w Ustawie z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach, nie ma prawnej definicji fundacji. W art. 1 określono jedynie, że fundacja może zostać ustanowiona dla realizacji zgodnych z podstawowymi interesami RP celów społecznie lub gospodarczo użytecznych, w szczególności takich, jak: ochrona zdrowia, rozwój gospodarki i nauki, oświata i wychowanie, kultura i sztuka, opieka i pomoc społeczna, ochrona środowiska oraz opieka nad zabytkami.

Fundacja nie może istnieć bez majątku. Już w akcie fundacyjnym (akt notarialny zawierający oświadczenie fundatora o ustanowieniu fundacji) fundator powinien wskazać, jaki majątek przeznacza na utworzenie fundacji.

Przykład lokalny

Stowarzyszenie Absolwentów I Liceum Ogólnokształcącego w Przemyśle zostało założone jako inicjatywa byłych absolwentów w celu popularyzowania macierzystej szkoły, jej osiągnięć i absolwentów. Z czasem obok

organizacji rajdów, zjazdów absolwentów i ufundowania nagrody im. Dyrektora Adama Żaka pojawił się pomysł założenia przez stowarzyszenie szkoły gimnazjalnej przy I Liceum Ogólnokształcącym im. J. Słowackiego w Przemyślu. Droga od pomysłu do realizacji projektu zajęła blisko dwa lata, ale już 1 września 2007 roku szkoła zainaugurowała działalność. Organem prowadzącym Gimnazjum Stowarzyszenia Absolwentów I LO w Przemyślu było Stowarzyszenie Absolwentów I LO w Przemyślu. Wymagało to m.in. wprowadzenia zmiany w statucie stowarzyszenia przez dopisanie nowych form działalności – prowadzenia szkoły i działalności edukacyjnej. Projekt pod nazwą Gimnazjum Stowarzyszenia Absolwentów I LO był realizowany do reformy edukacji. W jej następstwie szkoła została przekształcona w Szkołę Podstawową Stowarzyszenia Absolwentów I LO w Przemyślu i działa do dziś, kształcąc kolejne pokolenia przemyskich dzieci.

Źródło: Stowarzyszenie Absolwentów I LO w Przemyślu, tylko do użytku edukacyjnego.

Słownik

fundacja

(z łac. *fundatio* – założenie, fundament, od *fundare* – umocnić, założyć fundament, utwierdzić, z *fundus* – grunt, posiadłość, majątek); forma prawna organizacji pozarządowej, której istotnym substratem jest kapitał przeznaczony na określony cel oraz statut zawierający reguły dysponowania tym kapitałem

organizacja pozarządowa

(z ang. *non-government organization* – NGO); organizacja działająca na rzecz wybranego interesu i nie działająca w celu osiągnięcia zysku

organizacje pożytku publicznego

organizacje pozarządowe (stowarzyszenia i fundacje, a także spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie działające w celu osiągnięcia zysku), które na podstawie Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie uzyskały w sądzie status pożytku publicznego; obowiązkiem OPP jest sporządzanie sprawozdania merytorycznego ze swojej działalności i umieszczanie go w bazie sprawozdań OPP; organizacje można wspierać, przekazując im 1% podatku

stowarzyszenie

organizacja społeczna (zrzeszenie) powoływana przez grupę osób mających wspólne cele lub zainteresowania

wolontariat

(z łac. *voluntarius* – dobrowolny); dobrowolna, bezpłatna, świadoma praca na rzecz innych osób lub całego społeczeństwa, wykraczająca poza związki rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie

wolontariusz

według ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wolontariuszem jest ten, kto dobrowolnie i świadomie oraz bez wynagrodzenia angażuje się w pracę na rzecz osób, organizacji pozarządowych, a także rozmaitych instytucji działających w różnych obszarach społecznych

Mapa myśli

Polecenie 1

Wybierz dowolne stowarzyszenie, które funkcjonuje w twojej okolicy lub też jego działalność jest dla ciebie istotna. Znajdź jego statut. Uzupełnij mapę myśli o właściwe informacje, jakie w nim znajdziesz.

Statut jest najważniejszym dokumentem stowarzyszenia. Wytyczne dotyczące tego, co powinien zawierać statut stowarzyszenia, znajdują się w art. 10 ust. 1 ustawy Prawo o stowarzyszeniach.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 1

Wyjaśnij, jakie zapisy muszą zostać zawarte w statucie stowarzyszenia.

Ćwiczenie 2

Podaj, kto może zostać członkiem stowarzyszenia zwykłego.

Ćwiczenie 3

Omów zadania komisji rewizyjnej w stowarzyszeniu rejestrowym.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Zapoznaj się z tekstem źródłowym i wykonaj ćwiczenie.

” *Stowarzyszenie Absolwentów I Liceum*

Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Przemysłu

Cele statutowe:

- 1) podtrzymywanie tradycji I Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Przemysłu,
- 2) promowanie szkoły i jej osiągnięć,
- 3) aktywizowanie więzi pomiędzy szkołą a wychowankami w kraju i za granicą,
- 4) samokształcenie,
- 4) samokształcenie,
- 5) podejmowanie inicjatyw społecznych i kulturalnych,
- 6) krzewienie form koleżeńskiego współżycia i kontaktów towarzyskich,
- 7) organizowanie pomocy dla uczniów I Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Przemysłu,
- 8) działalność oświatowa,
- 9) wspieranie edukacji, kultury, sztuki, oświaty, wychowania,
- 10) wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży,
- 11) propagowanie i upowszechnianie sportu, kultury fizycznej, turystyki, krajoznawstwa wśród dzieci, młodzieży, dorosłych,
- 12) działanie na rzecz integracji europejskiej,
- 13) rozwijanie kontaktów i współpracy pomiędzy społeczeństwami,
- 14) organizacja pomocy charytatywnej i wolontariatu,
- 15) podtrzymywanie kultury i tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości i rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej

i kulturowej,

16) aktywizacja zawodowa i promocja zatrudnienia, działania na rzecz zdobywania nowych kwalifikacji przez osoby pozostające bez pracy i zagrożenia bezrobociem,

17) działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości,

18) ochrona dziedzictwa przyrodniczego i działania proekologiczne,

19) upowszechnianie i ochrona wolności, praw człowieka, swobód obywatelskich i praw wspomagających rozwój demokracji,

20) kształtowanie wśród uczniów postaw uczciwości, pracowitości i pomocy innym w celu równomiernego rozwoju wszystkich członków wspólnoty lokalnej,

21) promowanie działań oświatowo – wychowawczych realizujących atrakcyjne, wartościowe i nowatorskie programy pracy z dziećmi i młodzieżą.

Źródło: *Stowarzyszenie Absolwentów I Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Przemyślu*, 17.08.2006 r., dostępny w internecie: przemysl.pl [dostęp 28.10.2020 r.].

Ćwiczenie 3

Ćwiczenie 4

Zapoznaj się z fragmentem ustawy i wykonaj polecenie.

” Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach

Art. 3

1. Prawo tworzenia stowarzyszeń przysługuje obywatelom polskim mającym pełną zdolność do czynności prawnych i niepozbawionym praw publicznych.
2. Małoletni w wieku od 16 do 18 lat, którzy mają ograniczoną zdolność do czynności prawnych, mogą należeć do stowarzyszeń i korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego, z tym że w składzie zarządu stowarzyszenia większość muszą stanowić osoby o pełnej zdolności do czynności prawnych.
3. Małoletni poniżej 16 lat mogą, za zgodą przedstawicieli ustawowych, należeć do stowarzyszeń według zasad określonych w ich statutach, bez prawa udziału w głosowaniu na walnych zebraniach członków oraz bez korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego do władz stowarzyszenia. Jeżeli jednak jednostka organizacyjna stowarzyszenia zrzesza wyłącznie małoletnich, mogą oni wybierać i być wybierani do władz tej jednostki.

Art. 4

1. Cudzoziemcy mający miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mogą zrzeszać się w stowarzyszeniach, zgodnie z przepisami obowiązującymi obywateli polskich.

2. Cudzoziemcy niemający miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mogą wstępować do stowarzyszeń, których statuty przewidują taką możliwość.

Art. 5

1. Stowarzyszenia międzynarodowe mogą być tworzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej według zasad określonych w ustawie.
2. Stowarzyszenia mogą należeć do organizacji międzynarodowych na warunkach określonych w ich statutach, jeżeli nie narusza to zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną.

Źródło: *Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach*, dostępny w internecie: prawo.sejm.gov.pl [dostęp 7.01.2020 r.].

Zapoznaj się tekstem źródłowym i wykonaj polecenia.

” ***Statut Stowarzyszenia Absolwentów I Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Przemyślu***

Rozdz. III. Członkowie, ich prawa i obowiązki

§ 9

1. Członkiem stowarzyszenia może być osoba fizyczna, mająca pełną zdolność do czynności prawnych i niepozbawiona praw publicznych, która jest absolwentem, uczniem, byłym uczniem, nauczycielem lub byłym nauczycielem I Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Przemyślu i zobowiązuje się do przestrzegania jego statutu.
2. Członkiem honorowym może być osoba fizyczna szczególnie zasłużona dla stowarzyszenia lub I Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Przemyślu, która jest członkiem stowarzyszenia lub wyraża chęć do uczestniczenia w jego pracach.
3. Członkiem wspierającym może być osoba prawna szczególnie zasłużona dla stowarzyszenia lub I Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Przemyślu.

Źródło: *Statut Stowarzyszenia Absolwentów I Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Przemyślu*, dostępny w internecie: gim24.edu.pl [dostęp 7.01.2020 r.].

Zapoznaj się z tekstem źródłowym i wykonaj polecenie.

” Statut Fundacji Pomocy Dzieciom Przewlekłe Chorym „jerzyk”

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Fundacja pod nazwą Fundacja Pomocy Dzieciom Przewlekłe Chorym „jerzyk”, zwana dalej Fundacją, ustanowiona przez: Artura Cielińskiego - zwanego dalej fundatorem, aktem notarialnym sporządzonym przez notariusza (...).

§ 9

Dla osiągnięcia swych celów Fundacja może wspierać działalność innych osób i instytucji zbieżną z jej celami.

Majątek i dochody Fundacji

§ 10

Majątek Fundacji stanowi jej fundusz założycielski w kwocie 1.500 (jeden tysiąc pięćset) złotych oraz inne mienie nabyte przez Fundację w toku działania.

§ 11

Dochody Fundacji pochodzić mogą w szczególności z:

1. darowizn, spadków, zapisów,
2. dotacji i subwencji oraz grantów,
3. dochodów ze zbiórek i imprez publicznych,
4. dochodów z majątku Fundacji,

5. odsetek bankowych.

(...)

Władze Fundacji

§ 14

1. Władzami fundacji są: a) Rada Fundacji, b) Zarząd Fundacji. 2. Członkowie Rady Fundacji nie pobierają wynagrodzenia z tytułu udziału w pracach tego organu, z wyjątkiem zwrotu udokumentowanych wydatków związanych z uczestnictwem w pracach tych organów, w tym kosztów podróży.

Rada Fundacji

§ 15

1. Rada Fundacji jest organem stanowiącym, kontrolnym i opiniującym Fundacji. 2. Rada Fundacji składa się z trzech do dziewięciu członków przy czym ilość członków Rady może ulec zmianie na pisemny wniosek Fundatora lub w wyniku uchwały podjętej przez Radę Fundacji o swoim powiększeniu się. 3. W skład Rady Fundacji z mocy statutu wchodzi Fundator. 4. Członków pierwszego składu Rady powołuje Fundator. Następnym członków Rady na miejsce osób, które przestały pełnić tę funkcję lub dla rozszerzenia składu Rady, powołuje swą decyzją Rada.

(...)

Likwidacja Fundacji

§ 25

1. Fundacja ulega likwidacji w razie osiągnięcia celów, dla których została ustanowiona lub w razie wyczerpania się jej środków finansowych i majątku. 2. Likwidatorów Fundacji powołuje i odwołuje Rada Fundacji.

Źródło: *Statut Fundacji Pomocy Dzieciom Przewlekle Chorym „jerzyk”*, dostępny w internecie: fundacjajerzyk.pl
[dostęp 7.01.2020 r.].

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj polecenie.

” Wzrasta zaangażowanie Polaków w działalność społeczną. CBOS: Poziom aktywności w organizacjach obywatelskich jest najwyższy od 1998 r.

Z badania wynika ponadto, że w roku ubiegłym co szósty dorosły Polak (16 proc., o 3 punkty procentowe więcej niż dwa lata wcześniej) angażował się społecznie w pracę zarówno na rzecz swojej społeczności, jak i organizacji obywatelskich. Co czternasty (7 proc., tak jak w 2015 r.) działał jedynie w środowisku lokalnym, a niemal co czwarty (24 proc., tak jak w 2015 r.) pracował wyłącznie w organizacjach obywatelskich.

„W sumie społecznicy stanowili w minionym roku niemal połowę ogółu dorosłych obywateli (48 proc., o 4 punkty więcej niż w roku 2015), co oznacza, że wskaźnik zaangażowania w pracę społeczną po znaczącym spadku w 2007 r. systematycznie rośnie i obecnie przyjmuje wartość najwyższą od 2001 roku, czyli od początku monitorowania tej kwestii” – podali autorzy raportu.

Jak zaznaczono, do społeczników aktywnych w organizacjach lub poza nimi – na rzecz swojego środowiska albo potrzebujących – zaliczyć można przede wszystkim osoby praktykujące religijnie kilka razy w tygodniu (76 proc.), pracowników średniego i wyższego szczebla (72 proc. i 70 proc.), rolników (67 proc.), osoby o najniższych i najwyższych dochodach *per capita* (odpowiednio 59 proc. i 55 proc.),

badanych z wyższym wykształceniem (56 proc.) oraz uczących się (56 proc.).

Brak zaangażowania na rzecz lokalnej społeczności deklarują z kolei osoby niezadowolone z sytuacji materialnej (62 proc. badanych z tej grupy nie prowadzi tego rodzaju aktywności), osoby ze stosunkowo niskimi, ale nie najniższymi dochodami per capita (59–60 proc.), sporadycznie biorące udział w praktykach religijnych (62 proc.), mieszkające w miastach liczących od 100 tys. do 500 tys. mieszkańców (60 proc.), legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym (59 proc.) oraz podstawowym lub gimnazjalnym (58 proc.). Jeśli zaś chodzi o sytuację społeczno-zawodową, takiej aktywności nie podejmują głównie robotnicy niewykwalifikowani (65 proc.), bezrobotni (62 proc.), gospodynie domowe (61 proc.), robotnicy wykwalifikowani (60 proc.), emeryci (59 proc.) oraz renciści (58 proc.).

Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face to face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 1–8 lutego 2018 r. na liczącej 1057 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Źródło: Wzrasta zaangażowanie Polaków w działalność społeczną. CBOS: Poziom aktywności w organizacjach obywatelskich jest najwyższy od 1998 r., dostępny w internecie: wpolityce.pl [dostęp 7.01.2020 r.].

Dla nauczyciela

Autor: Jarosław Dyrda

Przedmiot: wiedza o społeczeństwie

Temat: Organizacje pozarządowe w moim regionie

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum, technikum, zakres podstawowy

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

II. Społeczeństwo obywatelskie

Uczeń:

1) przedstawia rodzaje i przykłady organizacji pozarządowych; charakteryzuje działalność wybranych organizacji tego typu w Rzeczypospolitej Polskiej; wymienia zakres niezbędnych uregulowań w statucie stowarzyszenia.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje w zakresie przedsiębiorczości;
- kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- poznaje rodzaje organizacji pozarządowych;
- wskazuje przykłady takich organizacji;
- charakteryzuje działalność takiej organizacji w swoim otoczeniu;
- analizuje zakres niezbędnych uregulowań w statucie stowarzyszenia.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm.

Metody i techniki nauczania:

- dyskusja;
- burza mózgów;
- analiza materiałów źródłowych;
- analiza przypadku.

Formy zajęć:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami i dostępem do internetu, słuchawki;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg zajęć:

Faza wstępna

1. Lekcja rozpoczyna się od burzy mózgów na temat prawa do zrzeszania się i tworzenia organizacji pozarządowych. Przedstawione przez uczniów wnioski są zapisywane na tablicy jako część notatki z lekcji.
2. Następnie nauczyciel wprowadza klasę w temat lekcji i przedstawia jej cele.

Faza realizacyjna

1. Nauczyciel wprowadza ustawowe pojęcie organizacji pozarządowej z podaniem jej podstawy prawnej. Omówienie rodzajów NGO w Polsce.
2. Nauczyciel omawia stowarzyszenia i zasady ich funkcjonowania w Polsce; podział stowarzyszeń na stowarzyszenia rejestrowe i zwykłe oraz różnice między nimi.
3. Fundacje, zasady ich działania i zakładania w RP.
4. Nauczyciel dzieli klasę na dziesięć grup i każdej z nich przydziela zadanie przygotowania – na podstawie multimedium – szkicu statutu stowarzyszenia o wybranym profilu działania. Zadaniem uczniów pracujących w grupach jest:
 - analiza wymagań statutowych dla stowarzyszeń zawartych w multimedium;
 - wymyślenie stowarzyszenia, ustalenie jego nazwy i profilu działania;
 - ustalenie zasad członkostwa i źródeł finansowania działalności;
 - po wykonaniu zadania dyskusja na temat napotkanych trudności.

5. Po upływie czasu przeznaczanego na pracę w grupach ich przedstawiciele przedstawiają pozostałym uczniom szkice statutów swoich stowarzyszeń oraz inne wnioski z pracy grupowej.

Faza podsumowująca

1. Podsumowanie pracy na lekcji w formie krótkiej notatki redagowanej przez uczniów.
2. Uczniowie w parach rozwiązują ćwiczenia 1–4 z sekcji „Sprawdź się” i samodzielnie je sprawdzają.

Praca domowa:

Uczniowie wykonują pozostałe ćwiczenia z sekcji „Sprawdź się”.

Materiały pomocnicze:

Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989r. Prawo o stowarzyszeniach, prawo.sejm.gov.pl.

Konstytucja RP z dn. 2 kwietnia 1997r., sejm.gov.pl.

Statut Fundacji Pomocy Dzieciom Przewlekle Chorym „jerzyk”, fundacjajerzyk.pl.

Statut Stowarzyszenia Absolwentów I Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Przemyślu, gim24.edu.pl.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

Zawarty w multimedium materiał uczniowie mogą wykorzystać do wykonania projektu poświęconego stowarzyszeniom i fundacjom w Polsce.